

Sammakkokuningas ja Rauta-Heikki

Ennen muinoin, jolloinka vielä oli toivomisesta apua, eli eräs kuningas, jonka tyttäret kyllä kaikki olivat kaunihia, mutta nuorin niin ihana, että itse auringonkin, joka, toki on nähnyt jos jotakin, oikein kävi ihmeeksi, joka kerta kun sen loiste laskihe hänen kasvoillensa. Lähellä kuninkaan linnaa oli iso, synkkä metsä ja metsässä vanhan lehmuksen juurella kaivo; kun nyt päivä oli kuuman paahtava, meni kuninkaan-tytär tuonne metsähän sekä istahti vilvakan lähteen äärelle; ja kun hänen tuli ikävä, otti hän kulta-pallon, heitti sen korkealle ilmaan ja sieppasi sitten tämän rakkahimman leikki-kalunsa taas käsiinsä. Silloimpa kerran niin kävi, ett'ei kuninkaan-tyttären kulta-pallo pudonnutkaan hänen käteensä, jonka hän sitä tavoittaakseen oli korkealle kuroittanut, vaan kiepsahti maahan ja vierä suoraa päätä vetehen. Kuninkaan-tyttären silmäily sitä kyllä seurasi, mutta, pallo katosi ja kaivo oli niin syvä, ett'ei pohjaa näkynyt. Nyt hän itkemään hyrähti, itki ääneensä itkemistänsä eikä saanut mieltään lohdutetuksi. Hänen näin valittaessansa, häntä joku puhutteli: "mikä sinun on, kuninkaan-tytär, pidäthän sinä senkin porua, että johan kivi kovanenkin tuosta heltyy?" Tyttö nyt ympärillensä katsahti, saadaksensa selville, mistä ääni tuli, ja jopa näki sammakon, joka vedestä pisti paksun, ruman päänsä. "Vai sinä se olet, vanha pulikoitsia," sanoi hän, "minä itken kultaista palloani, joka minulta putosi kaivohon." - "Rauhoitu, vain," vastasi sammakko, "ehkähän minä neuvon keksin, mutta mitäpä minulle annat, jos ma tuosta sinulle noudan sinun leikki-kalus." - "Mitä vain tahdot, sammakko kulta," sanoi tyttö, "minun vaatteeni, minun helmeni ja kalliit kiveni, vieläpä, tämän kultaisen kruunun, joka on päässäni." Sammakko vastasi, "sinun vaatteistas en piittaa, en sinun helmistäs enkä kalliista kivistäs enkä myös sinun kultaisesta kruunustas; mutta jos tahdot minua rakastaa ja minä pääsen sinun leikki-kumppanikses ja toverikses, jos suot minun istua vieressä sinun pöytäs ääressä, syödä sinun kultaisesta taltrikistas, juoda pikku pikaristas ja nukkua vuoteellas, -- jos tämän minulle lupaat, niin kyllähän minä tuonne sukellan ja noudan sieltä sinulle kulta-pallos." - "Ah lupaampa," vakuutti tyttö, "sinulle kaikki, mitä tahdot, jos vain minulle tänne hankit palloni." Mutta hän ajatteli: "mitähän lörpöttelee tuo

tyhmä sammakko, se kuristen vedessä istuu vertaistensa joukossa eikä siitä ole kenenkään ihmisen kumppaniksi."

Tämän lupauksen saatuansa, pisti sammakko päänsä vetehen, sukelsi sinne alas ja palasi hetkisen kuluttua taas veden pinnalle, pitäen suussansa pallon, jonka se sitten heitti ruohikkohon. Kuninkaan-tytär vasta oli isoissaan, kun hän rakkaan leikki-kalunsa äkkäsi, sieppasi sen maasta ja juoksi sitten tiehensä. "Odota, odota," huusi sammakko, "ota minut mukaasi, minä en niin pääse juoksemaan, kuin sinä." Mutta mitäpä se tuosta hyötyi, että tarmonsä takaa "kuak kuak'iansa" laski! tyttö ei ottanut sitä kuullaksensa, vaan riensi kotia ja oli pian unohtanut sammakko paran, jonka taas täytyi köntiä alas kaivohonsa.

Seuraavana päivänä, kun tyttö kuninkaan ja kaiken hovi-väen seurassa istui pöydän ääressä, syöden kulta-taltrikiltaan, silloimpa joku tuli, "plitsis, platsis," portahia kömpien, ja ylös ehdittyään koputti se ovelle ja huusi: "kuninkaan-tytär nuorin, laske minut sisälle." Tämä juoksi katsomaan, ketä siellä, mutta kun hän oven aukaisi, istuipa tuossa sammakko. Silloin hän äkkiä oven sulkii, meni taas istumaan pöydän äärehen ja oli aivan tuskissaan. Kuningas pian huomasi, mitenkä hänen tyttärensä sydäntä kovin tykytti, ja lausui: "lapsukaiseni, mitä pelkää, onko oven takana ehkä joku jättiläinen, joka tahtoo sinut viedä mukahansa?" - "Eipä niinkään," tyttö vastasi, "ei siellä jättiläistä ole, vaan ompa sammakko ilkeä." - "Mitä sammakko sinusta tahtoo?" - "Voi rakas isäni, eilen, kun metsässä istuin kaivon vieressä leikittellen, putosi kulta-palloni vetehen. Koska tätä kovasti itkin, kävi sammakko palloa minulle noutamassa, ja lupasimpa sille, että se kumppanikseni pääsisi, koska se tuota kaikin mokomin vaati, mutta en hiukkaakaan aavistanut, että se saattaisi päästä pois vedestä. Nyt on se tuolla ulkona ja pyrkii tänne sisälle luokseni." Samassa ovea toistamiseen kolkutettiin ja ääni huusi:

"Sä Prinsessa nuorin,
aukaise!
muistatko, mitä
lupasit eilen
raikkaan lähteen luona?
Sä Prinsessa nuorin,

aukaise."

Silloin sanoi kuningas: "mitä olet luvannut, tulee sinun myös suorittaa; mene nyt laskemaan sammakkoa sisälle." Tyttö menikin sekä avasi oven, ja sisälle syöpsähti sammakko, yhä seuraten tyttöä, aina hänen tuolinsa viereen. Siinä se nyt istui huutaen: "nosta minut ylös syliisi." Tyttö viivytelti, kunnes viimein kuningas käski. Sammakko hyppäsi tuoilta pöydälle ja puhui: "lykkää kulta-taltrikkis lähemmäksi, jotta saatamme yhdessä syödä." Tuon hän toki teki, mutta selvästi näkyi, ett'ei hän sitä mielellään tehnyt. Sammakolle kyllä ruoka makealta maistui, mutta tytön tarttui kurkkuhun melkein joka suu-palanen. Viimein puhui sammakko: "jo nyt olen tarpeekseni syönyt ja olen väsyksissä, kanna minut huoneheses ja valmista silkki-vuotees, sinne maata pannaksemme." Silloin rupesi kuninkaan-tytär itkemään, hän pelkäsi tuota kylmää sammakkoa, johon hän ei uskaltanut edes koskeakkaan, ja joka kuitenkin nyt oli makuu-sijaksensa saava hänen kauniin puhtaan vuotehensa. Mutta vihastuen sanoi kuningas: "joka on sinua auttanut, jolloinka olit hädässä, sitä et sinä saa jälkeen-päin halveksia." Silloin tyttö sammakkoon tarttui kahdella sormella ja kantoi sen ylös huonehesensa, jossa hän sen laski nurkkahan. Mutta kun hän vuoteella makasi, tuli se köntien sekä saneli: "olenhan väsyksissä ja tahdompa nukkua yhtä hyvästi kuin sinäkin: nosta minut sinne tykösi taikka valitan isälles." Tästä tyttö silmittömäksi suuttui, nosti sammakon laattialta ja viskasi voimainsa takaa sen vasten seinää: "tuossa nyt olet levon saavuttava, sinä ilkeä sammakko."

Mutta kun se laattialle putosi, siinä ei ollutkaan sammakko, vaan kaunis, lempeä-silmäinen kuninkaan-poika. Tästä nyt tuli tytölle hänen isänsä tahdon mukahan rakas kumppani ja puoliso. Tuo prinssi silloin kertoi, että häijy noita-vaimo oli hänen noitunut, ett'ei kukaan muu, kuin ainoastaan hänen nykyinen puolisonsa, olisi saattanut häntä kaivosta pelastaa, ja että he huomenna tulisivat yhdessä lähtemään hänen valtakuntaansa. Sitten he nukkumaan menivät, ja seuraavana aamuna, kun aurinko heidät herätti, saapui sinne vaunut, joita veti kahdeksan valkoista hevosta: kulta-valjahissa hevoset olivat ja niitten oli pää valkoisilla kamelikurjen-sulilla koristettu. Takana seisoi nuoren kuninkaan palvelia, tuo uskollinen Heikki. Tämä rehellinen poika oli, kun hänen herransa muuttui sammakoksi, surrut niin, että

hän sydämensä ympäri panetti kolme rauta-vannetta, jott'ei se surusta ja murheesta särkyisi. Mutta vaunut olivat tulleet nuorta kuningasta noutamaan hänen valtakuntaansa: uskollinen Heikki auttoi molemmat vaunuihin, asettui itse seisomaan taakse ja oli isäntänsä pelastuksesta aivan ihastuksissaan. Kun he kappaleen matkaa olivat kulkeneet, kuuli kuninkaan-poika takanansa rytisevän, ikään-kuin olisi joku särkynyt. Silloin hän kääntyi taakse-päin ja huusi:

"Heikki, tääll' turma on!"

"Ei, Prinssi turvass' on.

Yks' vyö vain katkes', mun sydämeni
mä sillä vyötin, kun, nähdessäni
teidät sammakko pahana,
se oli murheesta haljeta."

Vielä kerran, jopa kaksikin, kuului matkalla rytinä, ja kuninkaan-poika aina yhä arveli vaunujen särkyneen, mutta vain vantehet katkesivat uskollisen Heikin sydämen ympäriltä, koska hän näki herransa pelastetuksi ja taas onnellisena.

* * *